

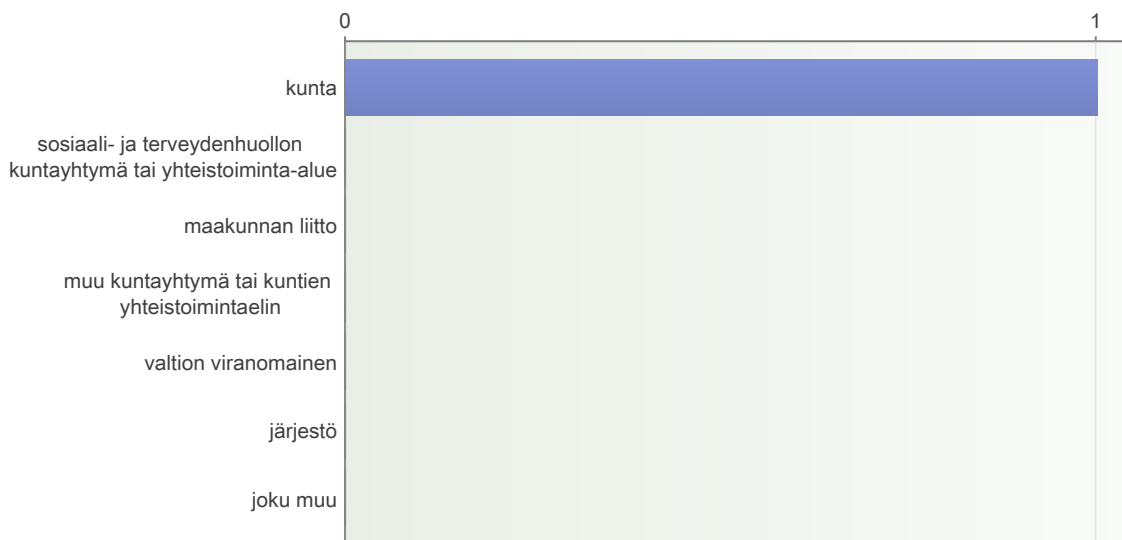
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Jämsän kaupunki	Tuula Liehu	Tuula Liehu	7.11.2016	Kaupunginvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Nyt lausunnolla oleva sote-ratkaisu, jossa sote-järjestämisvastuu siirretään maakunnille, parantaa alueiden välistä yhdenvertaisuutta, mutta väestöryhmien väliseen yhdenvertaisuuteen sillä ei ole suurtakaan vaikutusta. Järjestäjätahojen määrän vähentäminen antaa lähtökohtaisesti edellytykset tavoitteiden saavuttamisessa sekä palveluiden laadunvarmistamisessa.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen sekä yhdenvertainen saatavuus ovat järjestämisen ja erityisesti lähipalvelujen kannalta ydinkysymyksiä. Olennaista on, että lähipalvelujen saavutettavuus määritellään riittävän tarkasti, mutta alueille on jätettävä riittävä väljyys palvelutuotannon organisoimiseen alueen tilanteen mukaisesti.

Viiden erityistehtäviä hoitavien yhteistyöalueiden vahvat asemat suhteessa maakuntiin monimutkaisine sopimuskuvioineen voi vaarantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta. Erityistason ja perustason integraation aito toteuttaminen tulee varmistaa säädöksillä. Huolena on jo tehtyjen erikoissairaanhoidon investointipäätösten vaikutus ehdotetun integraatorakenteen toteuttamisessa.

Valinnanvapauslainsäädännön puuttuminen vaikeuttaa kysymyksen arviointia, mutta suunniteltu laaja valinnanvapaus on oikeasuuntainen. Jo hyväksi koettuja käytäntöjä ja laadukkaita palveluntuottamistapoja eri kunnissa tulee voida jatkaa; vrt. Jämsän kaupungin yhteisyritys Jämsän Terveys Oy. Perusterveydenhuoltoon tulisi olla mahdollista sisällyttää perustason erikoissairaanhoidon ja suun terveydenhuoltoa. Kustannusten hallinnan kannalta olisi syytä miettiä että perusterveydenhuollon vastuuseen sisällytettäisiin vastuuta erikoissairaanhoidon kustannuksista. Valinnanvapausmalli voi toteuttamistavasta riippuen jopa heikentää alueiden ja/tai alueen sisällä yhdenvertaisuutta.

Isoina riskeinä voidaan pitää sotien erityisesti sosiaalitoimen peruspalvelujen palveluketjujen etääntymistä asiakkaiden arjen asioista ja painopisteen siirtymistä haastavampiin ja paremmin tuottaviin (sekä yhteiskunnallisen arvostuksen että talouden näkökulmasta) erikoispalveluihin. Sosiaalipalvelujen tuottamisen yhtiöittämisvelvollisuus voi johtaa monimutkaisiin organisaatorakenteisiin, jolloin asiakkaan näkökulmasta palvelujen tunnistettavuus ja vaikuttavuus voi heikentyä.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- EI

Tavoitteet ja todellisuus ovat merkittävässä ristiriidassa. Esitetty hallinto- ja organisaatiomalli ei itsessään kavenna terveyseroja, eikä paranna yhdenvertaisuutta ellei tehdä konkreettisia päätöksiä, jotka kohdistuvat esimerkiksi palveluverkkoon ja palveluiden saatavuuteen. Palveluprosessien mittavaa uudistusta ei myöskään voida toteuttaa millään nykyisistä tietojärjestelmistä.

Terveydenhuollon osalta kustannusten kasvu johtuu ennen kaikkea toiminnan sisällöstä, ei sen järjestämisen rakenteista. Hyvin järjestetyllä pth-esh-integraatiolla kustannusten kasvua voidaan hillitä, mutta se ei ratkaise perusongelmaa, mikä on väestön sairastuvuuden lisääntyminen yhdistettynä kalliisiin hoitoihin ja taloudellisesti kestävämmään hoitokulttuuriin. Niin kauan kuin palveluntuottajilla ei ole vastuuta toimintansa talousvaikutuksista, terveydenhuollon kustannukset eivät ole hallittavissa. Hoitojen priorisointiin tullaan luultavasti tarvitsemaan poliittista ohjausta.

Tavoiteasettelu on tehty väljästi ja sen tarkempi arviointi on mahdotonta uudistuksen tässä vaiheessa. Kustannusten kasvun hillinnän kannalta keskeistä on tulevaisuuden palvelulupauksen sisältö: ketä hoidetaan, millä omavastuusuudella ja mitä hoitoja, lääkkeitä ja menetelmiä julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu. Onnistuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä maakunnan ja kunnan yhteistyönä tulee osaltaan tuleen hillitsemään kustannuksia.

Jos maakuntien rahoituksen taso on oikeassa suhteessa palvelulupaukseen, kustannuskehityksen taittaminen on mahdollista.

Maakunnan perustason ja erä-erityistason välinen integraatio voi tuoda merkittäviä säästöjä, mutta toteutukseen sisältyy selkeitä riskejä. Kustannusten hillintä uhkaa jäädä vähemmälle huomiolle ja säästöt toteutumatta monimutkaisen hallinnollisen ja tuottamisen rakenteen vuoksi.

Riittävän pitkä siirtymäaika esimerkiksi sopimusten uudistamisen ja kilpailutusten järjestämisen osalta saattaisi parantaa kustannusten hillintää. Tukipalvelujen järjestämiselle ei saa tulla liian tiukkoja rajoja, vaan lainsäädännöllä pitäisi mahdollistaa kuntien ja maakunnan/maakuntien yhteisten tukipalvelujen tuotanto.

Kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä puuttuvat uudistuksesta. Uudistuksen rakennejärjestelyt aiheuttavat kunnille kustannuspaineita siirtymävaiheessa ja kuntien

investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntakeskuksista etäällä olevat alueet tulevat kokemaan demokratiavajeen. Erityisesti maakunnan palvelulaitoksen demokraattinen ohjaus jää esitettyssä mallissa liian ohueksi. Maakuntien rahoitustapa (=valtion suora rahoitus) ei mahdollista demokratian laajaa toteuttamista.

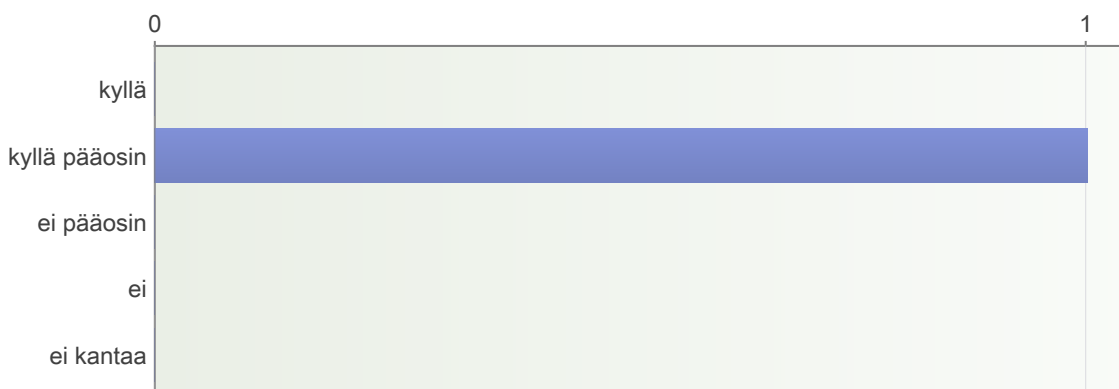
Demokratia toimii eduskunnan ja maakunnan tasolla, mutta paikallisella tasolla kansalaisdemokratia saattaa heikentyä.

Esitykseen sisältyvä lainsäädäntö kuitenkin rajoittaa itsehallintoa merkittävästi. Tärkein itsehallintoa rajoittava tekijä on, että maakunnilla ei tulisi olemaan verotusoikeutta, vaan maakuntien talous perustuisi miltei kokonaan valtion maakunnalle osoittamaan rahoitukseen. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälineitä vahvistettaessa valtion ohjausta. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Asukkaiden osallistumisoikeuksia koskeva sääntely maakunnissa vastaa kuntalain sääntelyä. Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralle osallistumiselle esimerkiksi vanhus- ja vammaisneuvostojen ja lapsivaltuustojen kautta.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

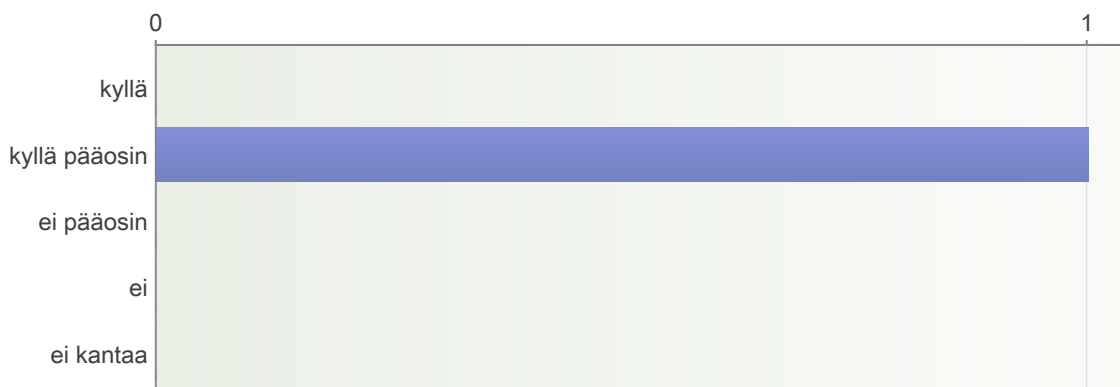

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Ehdotettu sääntely palveluiden tuottamisen ja järjestämisen erottamiseksi eri tason yhtiöittämisveloitteineen tulee asettamaan erittäin suuria vaatimuksia maakuntakonsernin ohjaukselle ja johtamiselle.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

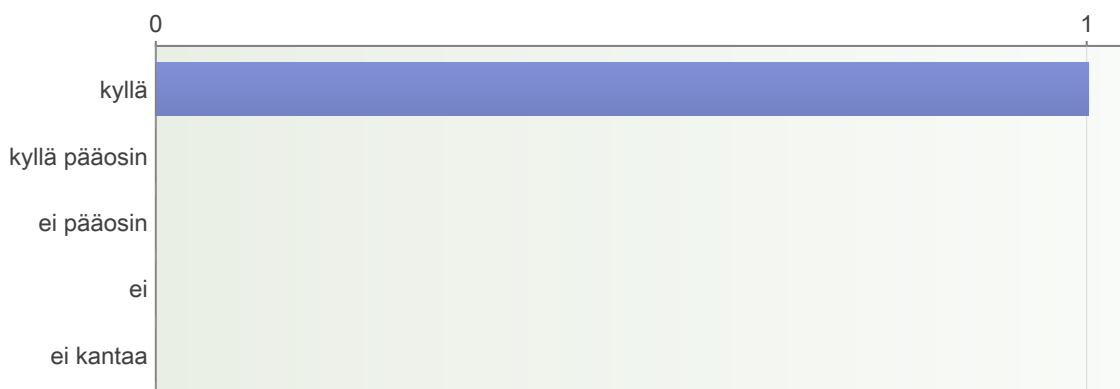

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnalle säädettyjen tehtävien sisältö tullaan määrittelemään kutakin tehtävää koskevassa erityislainsäädännössä. Erityislainsäädännön uudistaminen ja muutokset ovat vielä valmistelussa, joten tässä vaiheessa ei ole edellytyksiä arvioida tehtäväkokonaisuutta yksityiskohtaisemmin.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

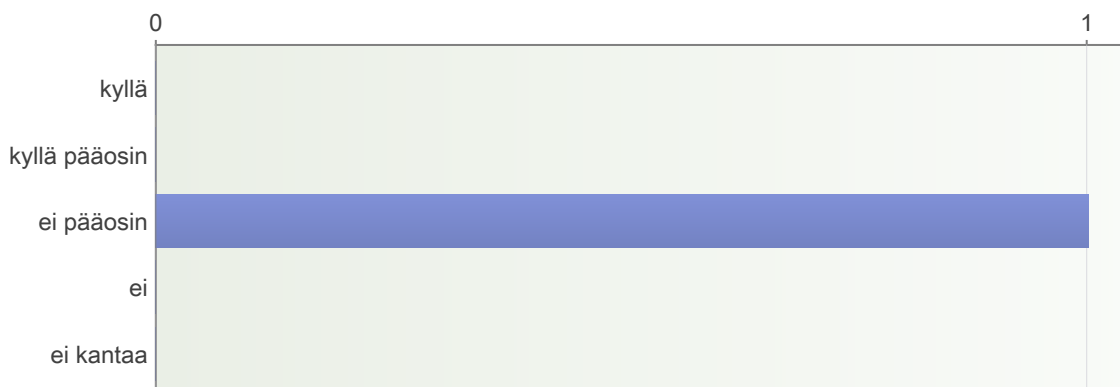
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

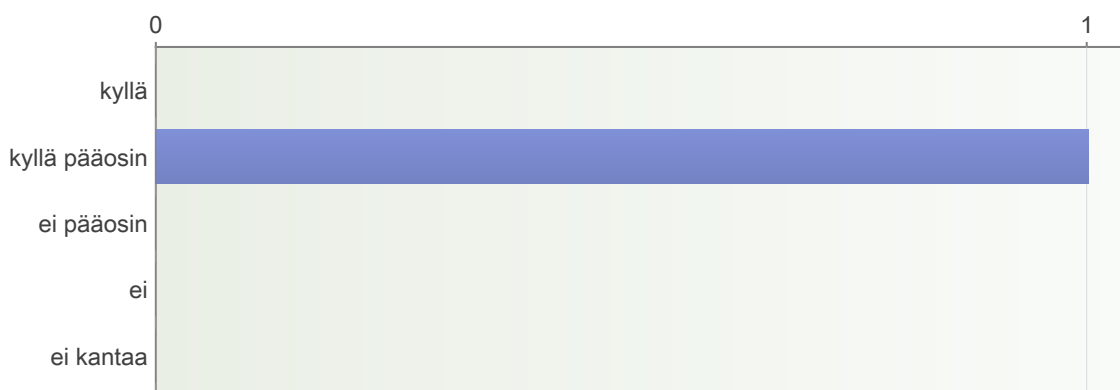

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kun erityisesti sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiseen olennaisesti liittyvä valinnanvapauskriteeristö on vielä määrittämättä, niin maakunnan palvelulaitoksen rooli ja etäisyys muusta maakunnan hallinnosta näyttäytyy palvelujen kokonaisuuden kannalta erityisen keskeneräisenä ja sekavana. Kysymys on tilaajan ja tuottajan erottamisesta, joka kunnissa saatujen kokemusten mukaan aiheuttaa epäselvyyttä johtamis- ja vastuusuhteissa ja myös kustannusten nousua.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- pääosin Maakuntiin kohdistuva valtion talousohjaus pystyy muodostumaan nyt valitulla rahoitusmallilla ainoaksi todelliseksi ohjausmekanismiksi. Maakuntavaltuustot ja muut maakunnan toimielimet voivat jäädä hyvin pieneen rooliin. Maakuntakokonaisuuden kannalta olennaista on, että taloudellisesti merkittävä sote ei saisi muodostua maakunnan ainoaksi painopistealueeksi, jos ja kun maakunnille siirtyy vastuuta myös muista

tehtäväalueista.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- MUUTA

Lakiluonnoksen mukaan kunnat voivat siirtää maakunnalle lakisääteisiin tehtäviin liittyviä tehtäviä vain, mikäli kaikki maakunnan kunnat ovat yksimielisiä ja rahoittavat toiminnan. Rajaus on kankea, eikä mahdollista kuntien ja maakunnan/maakuntien päätöksiin ja sopimuksiin perustuvaa tarkoituksenmukaista tehtävien hoitoa. Maakuntien välinen sopiminen tehtävien hoidosta on myös sisällytettävä säädöksiin.

Digitalisaatio, ikääntyminen, muuttoliike ja maakuntauudistus vaikuttavat eri puolilla Suomea olevien kuntien ja maakuntien toimintaympäristöön hyvin eri tavalla. Maakuntalakiluonnos ei mahdollista palveluiden organisointia olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tämä voi johtaa siihen, että palveluiden tuottaminen tulee tehottomaksi ja kalliiksi.

Kunnat ovat olleet vahvasti luomassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää. Ne ovat tähän asti vastanneet sekä palveluiden järjestämisestä että pääosin tuotannosta. Tämä palvelujärjestelmä on menestynyt kansainvälisissä vertailuissa sekä laadun että kustannusten osalta ja asukkaat ovat pääosin olleet tyytyväisiä. Tähän nähden ei ole olemassa mitään perusteita sille, etteivätkö kunnat jatkossakin voisi olla mukana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuotannossa omistamiensa yhtiöiden/yhteisyritysten kautta. Kunnilla ja yhteisyrityksillä on osaamista, henkilöstöä, toimitilat ja välineet. Maakuntalakiluonnoksen 7 §:n mukaan maakunta voisi sopia järjestämisvastuun siirrosta kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Sääntelytapaa tulisi muuttaa siten, että sopiminen olisi aina mahdollista, jollei sitä erikseen kielletä.

Maakuntalakiluonnoksen 16 luvun säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista tulee arvioida uudelleen. Tukipalvelujen järjestäminen ja tuottaminen tulee olla mahdollista myös kunta-/maakuntatasolla maakuntien ja sen kuntien kesken.

Toimitila- ja kiinteistöhallinnon tehtävien osalta lähtökohtana tulisi olla, että maakunnat päättäisivät palvelujensa tuotantorakenteesta sekä sen edellyttämästä toimitilatarpeesta. Maakunnilla tulisi olla oikeus organisoida asiat itsenäisesti ja tarvittaessa yhteistyössä alueen kuntien ja muiden jo olemassa olevien toimijoiden kanssa. Yhden valtakunnallisen yhtiön sijaan tulisi muodostaa useampia maakuntien ja kuntien ohjauksessa olevia maakuntien alueellisia toimitilayhtiöitä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon valtakunnallisen palvelukeskustoimintamallin toimiminen käytännössä epäilyttää. Aluksi yhteistyötä talous- ja henkilöstöasioissa tulee tehdä varsinkin maakunnallisesti, maakunnan ja sen kuntien kesken.

Yhteishankintojen osalta järjestelyn ei tulisi pääsääntöisesti hajottaa maakuntien ja kuntien yhteistä hankintavolyymiä. Järjestelyssä tulee hyödyntää olemassa olevia hankintaorganisaatioita ja niiden osaamista ja asiakastuntemusta mm. sote-sektorilla.

ICT-palveluja on syytä koordinoita valtakunnallisesti, jotta taataan erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa samanlaiset tai keskenään yhteensopivat järjestelmä- ja ohjelmistoratkaisut ja varmistetaan eri järjestelmien/ohjelmistojen yhteensopivuus ja potilas- ja asiakasturvallisuus.

Sosiaali- ja terveystalouden palveluihin liittyvä hyvinvoinnin edistäminen siirtyy maakuntien vastuulle. Kuntien tehtävät ovat tältä osin määrittelemättä. Tehtävät tulee lainsäädännössä määritellä ja selkeyttää kuntien velvollisuutta kerätä tietoja, joita sillä on velvollisuus seurata ja raportoida maakunnalle.

Esityksessä työllisyys ja yrityspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion TE - hallinnolta maakunnalle. Maakunnan tulee voida sopia alueen kuntien kanssa tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä, työnjaosta ja resurssien kohdentamisesta. Elinvoima- ja työllisyysasioiden osalta maakuntien ja kuntien välistä tehtäväjako on täsmennettävä. Elinkeinoelämän ja elinkeinojen innovaatioympäristön kehittämistä ei voida etäännyttää kuntien toimista, koska kunnille jää joka tapauksessa vastuu työllisyyden hoidosta ja kehittämisestä.

Kuntien onnistuminen elinvoimapolitiikassa edellyttää, että niillä säilyy oikeus itsenäisiin valintoihin maapolitiikassa, kaavoituksessa, rakennusvalvonnassa ja niiden toteuttamisen organisoinnissa.

Ensihoidon näkökulmasta maakunnille ja kunnille tarjottavien pelastustoimen palvelujen näkökulmasta pelastustoimen järjestäminen 18 maakunnalliseen pelastuslaitokseen voi olla parempi ratkaisu kuin pelastustoimen järjestäminen "viiden maakunnan" tehtävänä, vrt. poliisi. Maakunnallisten pelastuslaitosten pitää edellyttää tekevän yhteistyötä keskenään ja erityisesti sopia maakuntien yhdysalueiden pelastustoimen hoitamisessa.

Vesihuolto on osa kuntien vastuulla olevan rakennetun ympäristön palvelukokonaisuutta ja vesihuollon järjestämisvastuu tulee olla jatkossakin kunnalla. Vesihuollon suunnittelutehtävää ei tule antaa pelkästään maakunnille. Lakiluonnos kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 1 § yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että kouluterveydenhuollon, psykologien ja kuraattorien siirtyvän maakuntiin ja ns. muu yhteisöllinen oppilas- ja opiskelijahuolto jää kuntiin. Henkilöstön siirtyminen maakuntiin tulee vaikuttamaan yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen. Lakiluonnos jakaa oppilas- ja opiskelijahuollon toimintakokonaisuuden, mikä kokonaisuuksien kokoamisen aikakautena, tuntuu erikoiselta. Käytännössä oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstö on tärkeä osa koko oppilas- ja opiskelijahuoltoa, myös sen yhteisöllistä tehtävää. Oppilas- ja opiskeluhuollon painopiste tulisi olla nimenomaisesti yhteisöllisessä oppilashuollossa mm. koulun toimintakulttuurin kehittämisestä siten, että painotus on ennaltaehkäisyssä.

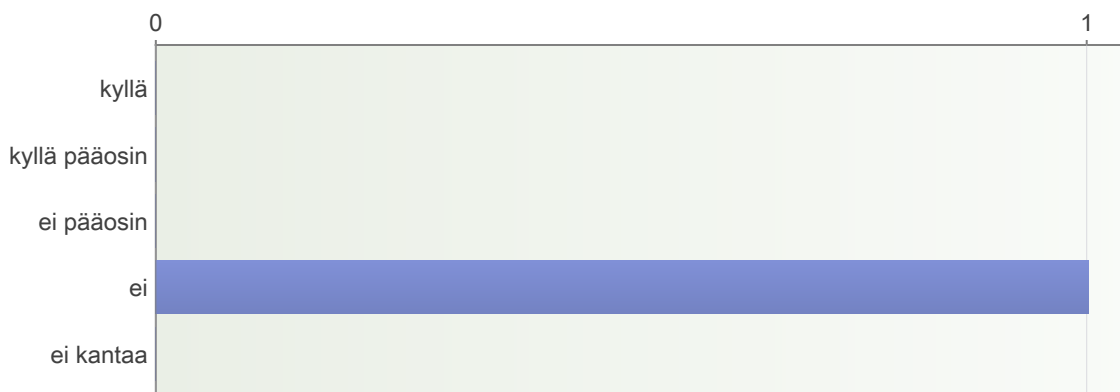
Niissä kunnissa, kuten esimerkiksi Jämsässä, joissa sosiaali- ja terveyspalveluja on ulkoistettu, oppilas- ja opiskelijahuollon terveydenhuoltohenkilöstö on jo tällä hetkellä yhteisyrityksen palveluksessa. Tämä henkilöstö ei uudistuksen myötä siirry maakunnalle. Lakiluonnoksen kirjauksesta seuraa, että oppilas- ja opiskelijahuolto pirstaloituu kolmelle toimijalle yhteisyritykselle, maakunnalle ja kaupungille. Kunnalle jää edelleen organisointi ja yhteensovittamistehtävä oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin liittyen - tässä tapauksessa kolmen toimijan kesken.

Osa tehtävistä siis jää kunnille ja tämän lisäksi tulee uusi tehtävä yhteensovittamisesta, mutta resurssi siirtyy maakunnalle. Yhteensovittamistehtävää ei ole avattu. Tämä tulee johtamaan siihen, että ilman lisäresussointia kaupungin toimintaan tätä tehtävää tuskin onnistutaan hyväksyttävällä tavalla hoitamaan.

Niissä tapauksissa, missä oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan maakuntaan, on vähintään huolehdittava siitä, että kokonaisuus johdetaan, suunnitellaan ja kehitetään yhden luokun periaatteella, eikä pirstaloitua eri professioiden mukaan.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

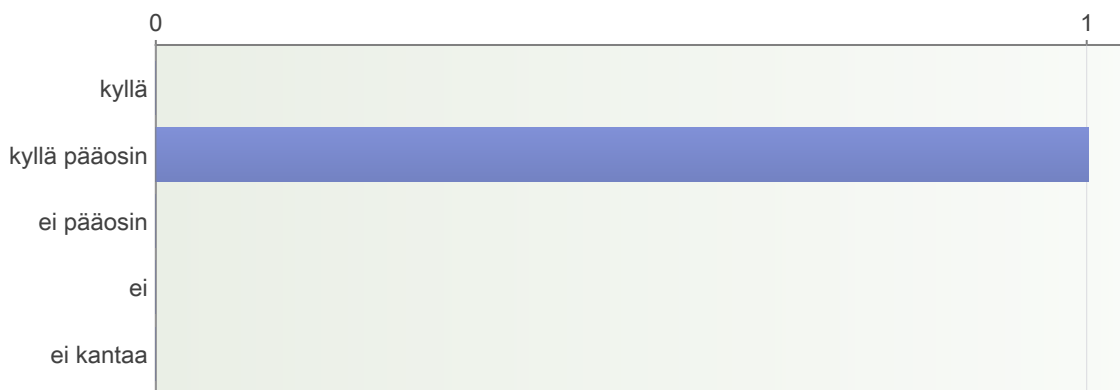

Avoimet vastaukset: ei

- Säännöksen pykälässä 4 ei ole saatavuutta määritelty tarkemmin. Jämsän kaupunki pitää tärkeänä lähipalveluiden saavutettavuutta, jossa ei ole

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

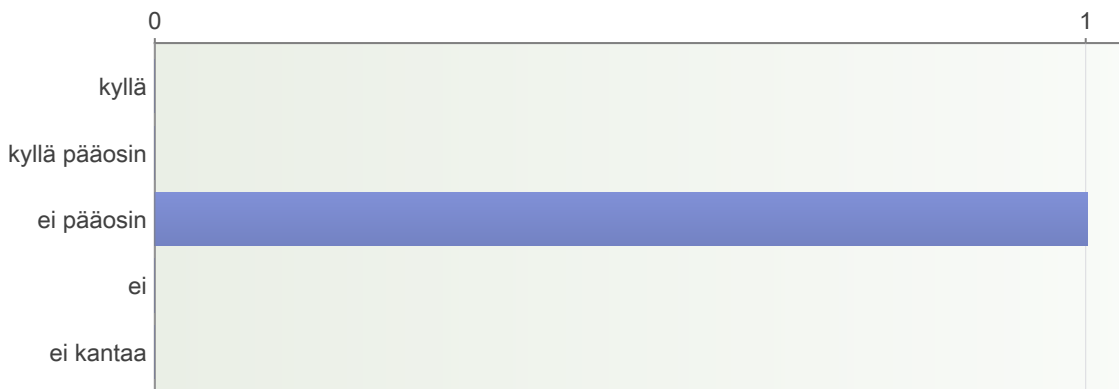

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Yhteistyöalueen sopimuksissa on tarpeellista huomioida maakuntien ja yhteistyöalueiden yhdysalueilla tapahtuva yhteistyö. Maakuntien keskenään solmima yhteistyösopimus on sopimusosapuolia sitova, mutta mahdolliset maakuntien väliset inressiritiiridat voivat heikentää sopimuksen tarkoituksenmukaisuutta ja integraatiota. Sitovuus ei ole perustelua siltä osin kuin valtiolle on annettu toimivaltaa päättää maakuntien yhteistyösopimuksesta lakiluonnoksen 18 §:n mukaisesti. Yhteistyöalueen palvelujen järjestämisen ja tuottamisen mallit suhteessa maakuntiin ja toisiin yhteistyöalueisiin eivät ole selkeät.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

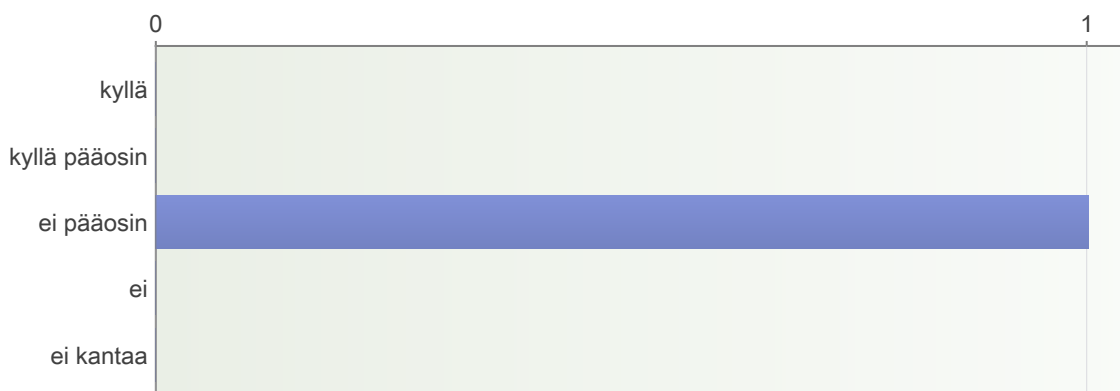

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Tavoite on hyvä, mutta arviointi toteuttamisen mahdollisuuksista on täysin arvailujen päällä. Valinnanvapauslainsäädännön ja yksikanavaisen rahoituksen lainsäädännön valmistuminen antanee tähän kysymykseen jonkinlaisen vastaamismahdollisuuden, mutta tällä hetkellä on vaikea arvioida kokonaisuutta. Asiakaslähtöinen integraatio ei toteudu lakiesityksessä. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituottajamalli ja yhtiöittämisvelvoite saattavat myös vaarantaa integraation toteutumisen. Pienten yritysten mahdollisuudet osallistua palvelujen tuottamiseen saattavat muuttua, joka osaltaan heikentää asiakaslähtöistä integraatiota.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

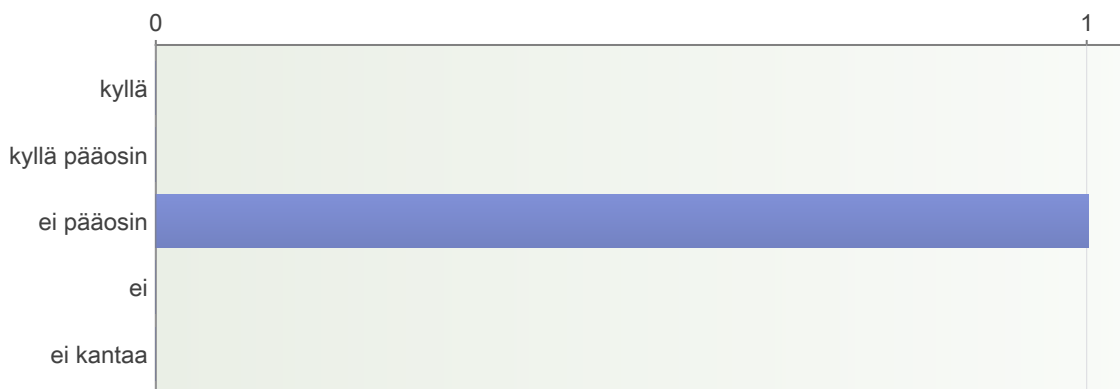

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien valtion ohjaus tulee olemaan ratkaisevassa roolissa palvelujärjestelmien kehittämisessä ja ylläpidossa. Maakunnan tosiasiallinen valta tulee vastaavasti rajautumaan. Kyseenalaista tulee olemaan myös kuntien halu panostaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, mikäli porkkanat ovat olemattomia. Yksityiskohtainen kansallinen ohjaus voi heikentää myös mahdollisuuksia asukkaiden tarpeista lähtevien uusien innovaatioiden kehittämiseen.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

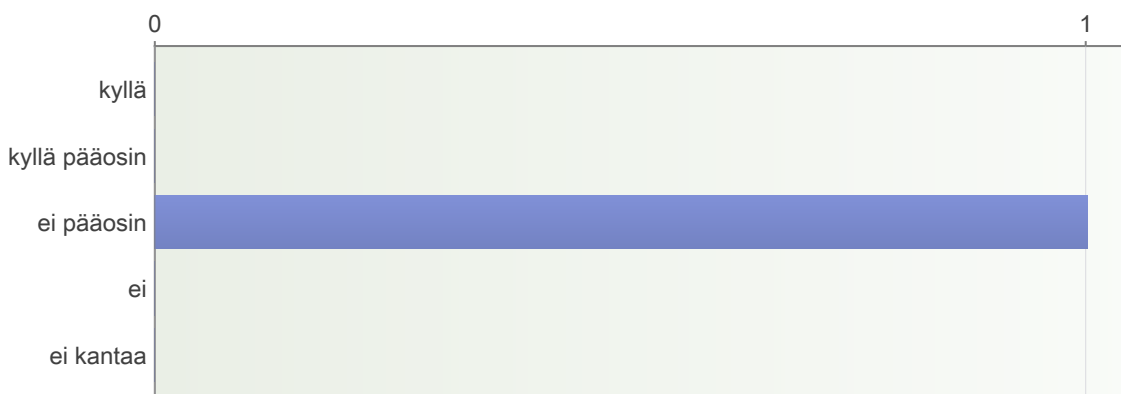

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Hallinnollinen järjestämisen ja tuottamisen erottaminen saattaa lisätä byrokratiaa ja päällekkäistä työtä eikä täten tuota sote-tavoitteiden näkökulmasta lisäarvoa. Useat kunnat ovat kokeilleet tilaajatehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista omassa toiminnassaan, mutta järjestelyistä on viime aikoina luovuttu niistä saatujen huonojen kokemusten vuoksi. Erottamisella ei myöskään ole saavutettu tavoiteltuja kustannussäästöjä.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Aikataulu yhtiöittää palvelulaitoksen valinnanvapauden piiriin kuuluvat palvelut sekä järjestää niiden tukipalvelut on liian tiukka. Yhtiöittämisestä saattaa seurata sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien kohdentumista epätarkoituksenmukaisesti. Palvelujen tuottamisen ja tukipalveluiden järjestämisen osalta lakiin tulisi määritellä useamman vuoden siirtymäaika.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

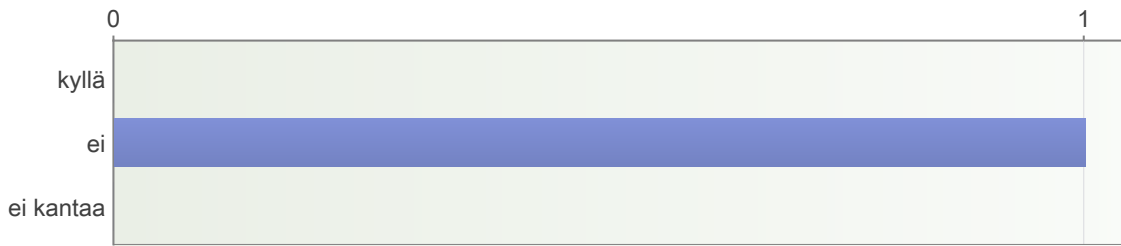
Vastaajien määrä: 1

- Tärkeää varmistaa, ettei maakunta tilaisi palveluita vain omilta yhtiöiltään.

Kunnille täytyy turvata resurssit hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Vastaajien määrä: 1

- Pirkanmaa

Jämsän kaupunki ja Jämsän seutukuntaan kuuluva Kuhmoisten kunta ovat muodostaneet vuoden 2009 alussa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen. Jämsän kaupunki järjestää Kuhmoisten kunnan tarvitsemat sote-palvelut aina vuoden 2018 loppuun asti. Jämsä, Jämsänkoski ja Kuhmoinen ovat olleet yhteistyössä järjestämässä perusterveydenhuollon palveluita yhteistyössä jo vuodesta 1975 lähtien.

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta siirtyivät vuoden 2013 alusta valtuustojen päätöksillä Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin Keski-Suomen sairaanhoitopiiristä. Jämsän kaupungin vaativa erikoissairaanhoito tapahtuu Pirkanmaalla. Potilaiden hoitopaikan valinnan vapauden johdosta myös Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alueen palveluita käytetään edelleen. Kaikki sosiaalihuollon erityispalvelut hankitaan edelleen Keski-Suomen alueelta. Kuhmoisten kunnan kanssa on yhteistyötä ja työnjakoa myös sivistystoimen ja yhdyskuntatoimen palvelutuotannossa mm. oppilashuollossa ja kaavoituksessa. Kuhmoisten kunta on omassa lausunnossaan ilmoittanut haluavansa kuulua Pirkanmaan maakuntaan.

Pirkanmaalla on useita kuntia; Mänttä-Vilppula, Juupajoki, Parkano, Kihniö sekä Keski-Suomen maakunnan puolelta Jämsä, jotka tuottavat sote-palveluita joko kokonaan tai osittain ulkoistettuina yhteistyössä Pihlajalinna-konsernin kanssa. Tulevaisuudessa kyseiset palvelusopimukset tulevat siirtymään maakunnalle ja niiden noudattaminen on syytä keskittää samaan maakuntaan.

Maakuntien muodostaminen ei saa olla este luonnolliselle yhteistyölle naapurikuntien välillä. Tämä pitäisi ottaa huomioon maakuntia koskevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa. Tiukkarajainen ja tarkoin säädelty maakuntajako saattaa jopa heikentää kuntien toimintaa varsinkin eri maakuntien reuna-alueilla. Nykyiset maakunta- ja kuntarajojen yli menevät yhteistyömuodot pitäisi olla mahdollisia myös tulevaisuudessa. Maakuntien määrä on esityksessä selvästi suurempi kuin asiantuntijat ovat suositelleet.

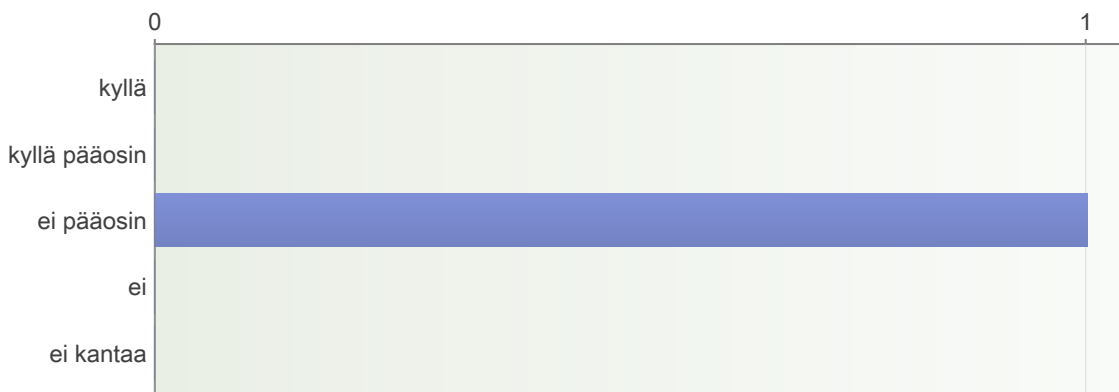
Maaseutuhallinnossa ja ympäristöterveydenhuollossa tehdään maakuntarajat ylittävää yhteistyötä Kuhmoisten, Keuruun, Multian ja Petäjaveden ja Mänttä-Vilppulan, Virtojen ja Ruoveden kanssa. Toisen asteen koulutuksen osalta Jämsä on ollut jäsenenä Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä vuoden 2009 alusta alkaen. Sosiaali- ja terveydenhuolto- ja maakuntaudistuksen käyntiin saattaminen ja aiottujen miljardiluokan kustannushyötyjen toteutuminen tulee vaatimaan vähintään vuosikymmenen pituisen työrupeaman, joten toisen asteen koulutusta ei ole syytä sisällyttää maakunnan tehtäviin.

Jämsän kaupungille ovat tärkeitä yhteistyösuunnat Jyväskylään, Tampereelle ja Lahteen. Kaupungin

hallinnollinen asiointi suuntautuu pääasiassa Keski-Suomeen johtuen nykyisestä maakuntajaosta. Kuntalaisten asiointi ulospäin suuntautuu pääasiassa Keski-Suomeen ja Jyväskylään, mutta myös Pirkanmaalle ja Päijät-Hämeeseen. Verkkoasiointi on muuttamassa myös asiointisuuntia ja tarve asiointille tulee vähenemään, koska palveluiden järjestäjätahot vähenevät. Jämsän alueen yritykset; esimerkiksi vientiteollisuus ja matkailu, toimivat globaalisti ja tärkeintä niille ovat hyvät logistiset yhteydet ”etelään”. Jämsän sijainti keskeisten 9- ja 24-teiden risteyksessä suuntaa väistämättä Jämsän tulevaisuutta kohti kasvavaa Pirkanmaata. Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta jäävät selvästi Keski-Suomen valtasuonen 4-tien vaikutusalueen ulkopuolelle.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

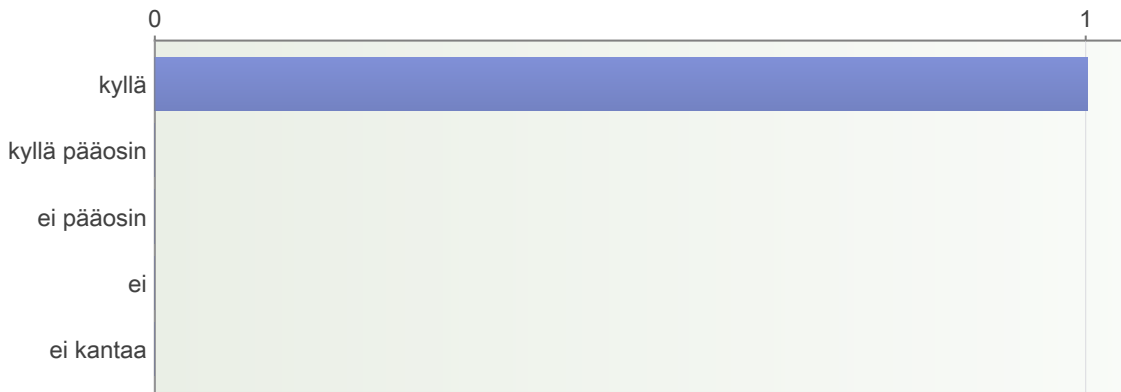

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Esivalmistelu ja suunniteltu väliaikaishallinto pitää rakentaa riittävän kokonaiskuvan päälle. Tällä hetkellä väliaikaishallinnon rooli on epäselvä ja kaipaa selkeyttämistä. Valmisteluaika on erittäin lyhyt ja vie kuntien keski- ja ylimmän johdon resursseja perustyöstä. Esivalmistelu ja voimaansano tulee vaatimaan merkittävää resurssointia ja sen myötä kustannuksia kunnille. Tähän tarvitaan riittävä rahallinen tuki.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

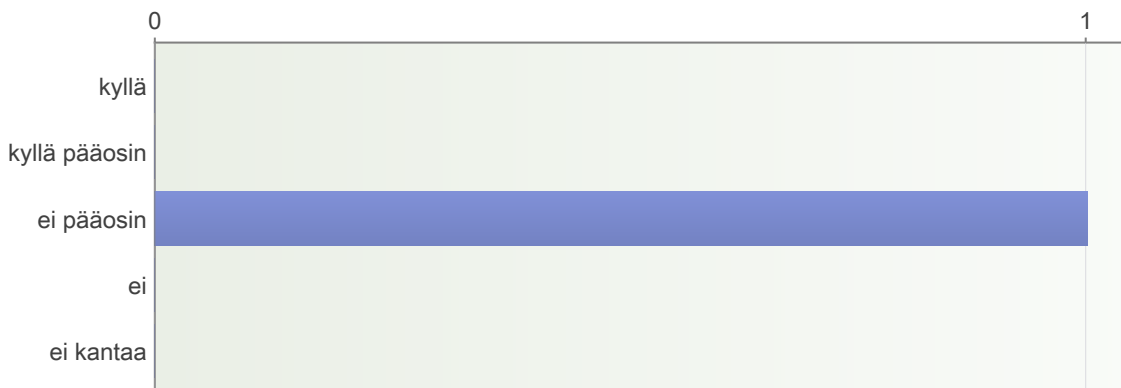

Avoimet vastaukset: kyllä

- Liikkeenluovutuksen periaate on kannatettavaa, koska järjestämisvastuu siirtyy yksiköistä maakunnille ja yksiköt lakkaavat toimivasta. Luovutushetkellä voimassa olevista virka- ja työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, sekä niistä johtuvat etuudet siirtyvät uudelle työnantajalle. Myös tukipalveluiden osalta tasavertaisuus pitää ottaa huomioon eri suuruisten kuntien ja kaupunkien kesken, pitäisi olla selkeät lait ja linjaukset.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisäätelien kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Omaisuusjärjestelyssä palvelutuotantoa varten suoraan tai välillisesti tilansa omistamat kunnat ja kuntayhtymän muodostaneet kunnat asetetaan eri arvoiseen asemaan. Kohtelun tulisi omaisuuden osalta olla samanlainen, omistaako irtaimen ja kiinteistön kunta tai kuntayhtymä. Kuntayhtymällä voi olla omistuksessaan epäkuranttia tilaa tai tyhjillään olevia tiloja.

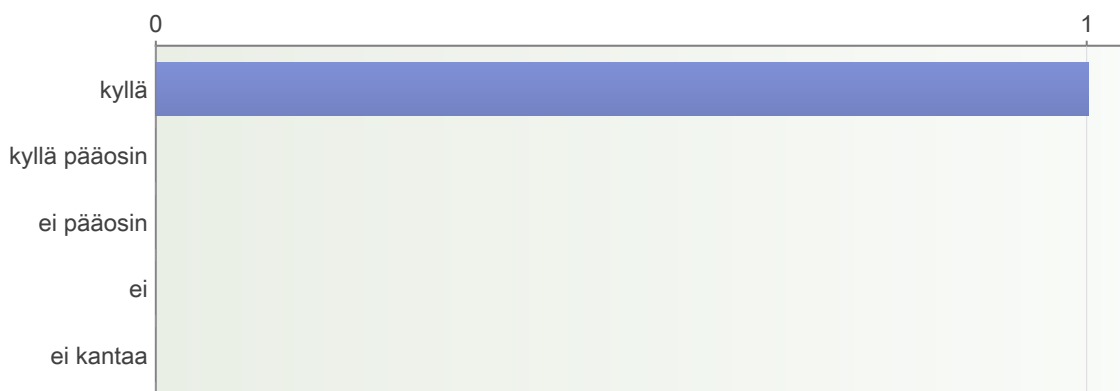
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sote-palveluihin tarvittavat kiinteistöt tulee siirtää kunnilta maakunnille siten, että siirto on kustannusneutraali kunnan kannalta.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

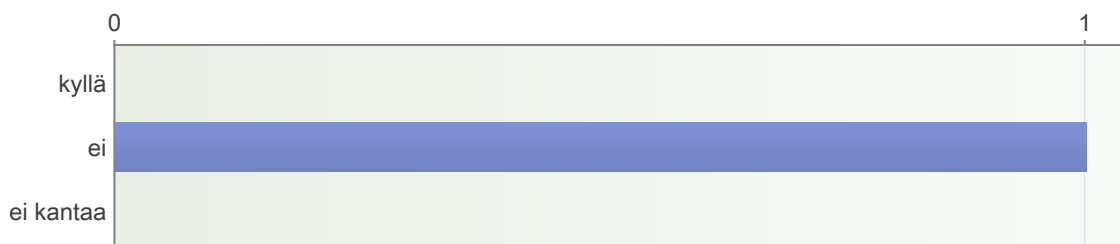
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Kyseessä on niin suuri toimintojen muutos, että liiketaloudellisesti kannattavien yritysten perustaminen vaatii pidemmän ja joustavamman siirtymäajan sekä siirtymäaikaan pitää sitoa myös velvoitteet

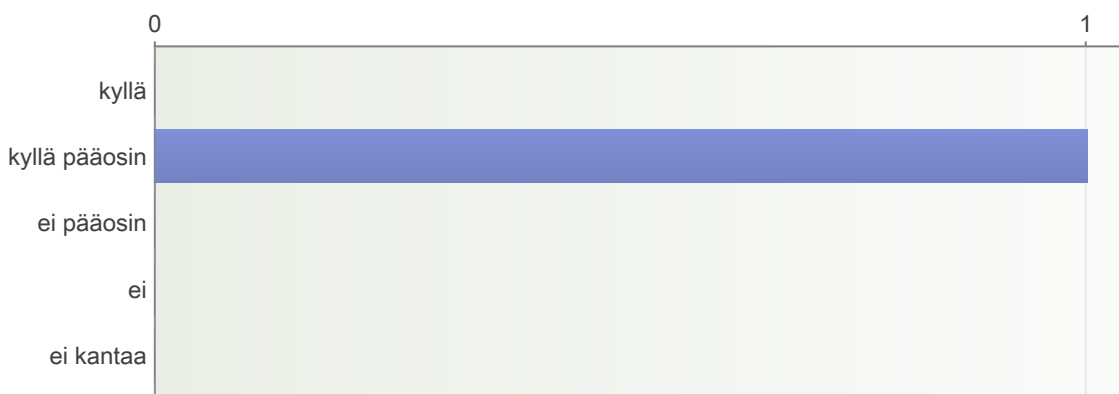
liiketoimintasuunnitelman toteuttamisesta sekä liiketoimintaosaamisen osoittamisesta. Perustellulle ja ohjatulle muutokselle tulee antaa aikaa kahden vuoden sijaan viisi vuotta, jona aikana etenemistä voidaan vielä tarkastella ja aikatauluttaa uudelleen.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

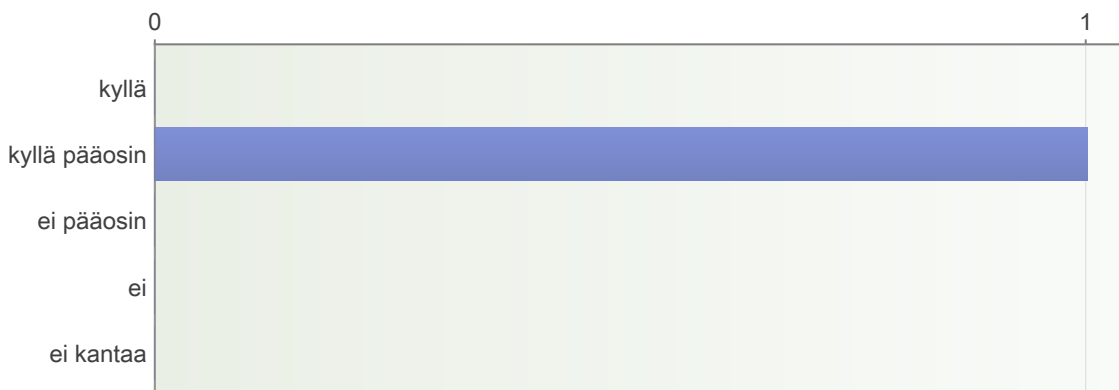

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Mikäli ei laiteta palveluiden käyttömahdollisuudelle rajoja, kasvavat kulut suunniteltua enemmän.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

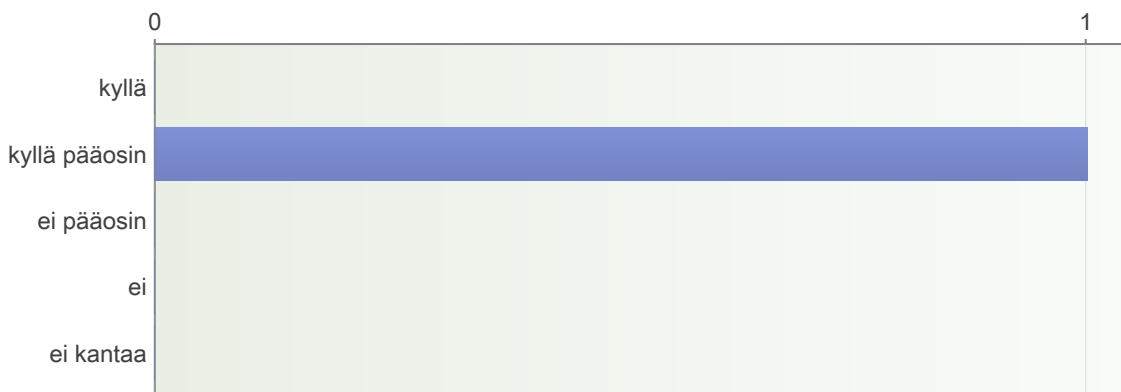

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- d)Kaikki maakunnat eivät pysty toimimaan ko. lain tarkoittamalla tavalla tehokkaasti, koska niiden väestöllinen kantokyky ei ole riittävä

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

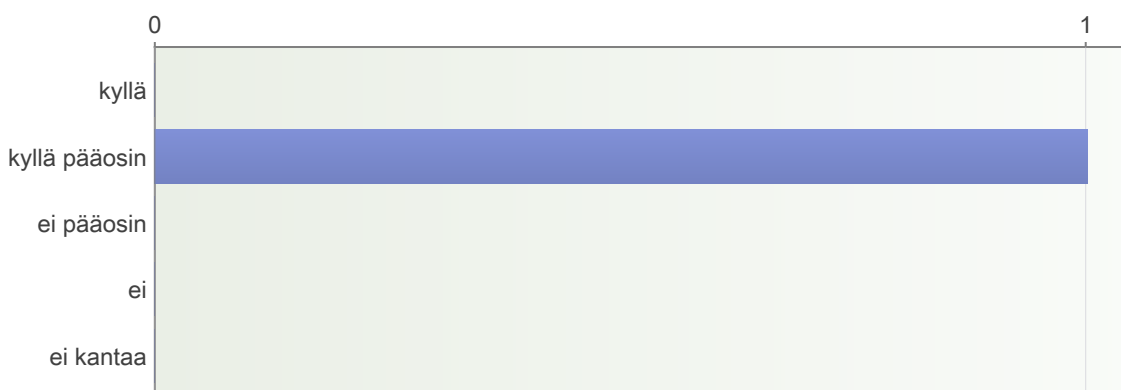

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tavoite on hyvä, mutta taloudelliset kannusteet jäävät pieniksi. Säädöksissä olisi ilmaistuna selkeät tavoitteet hyte-rahoituksen painoarvon nostolle.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

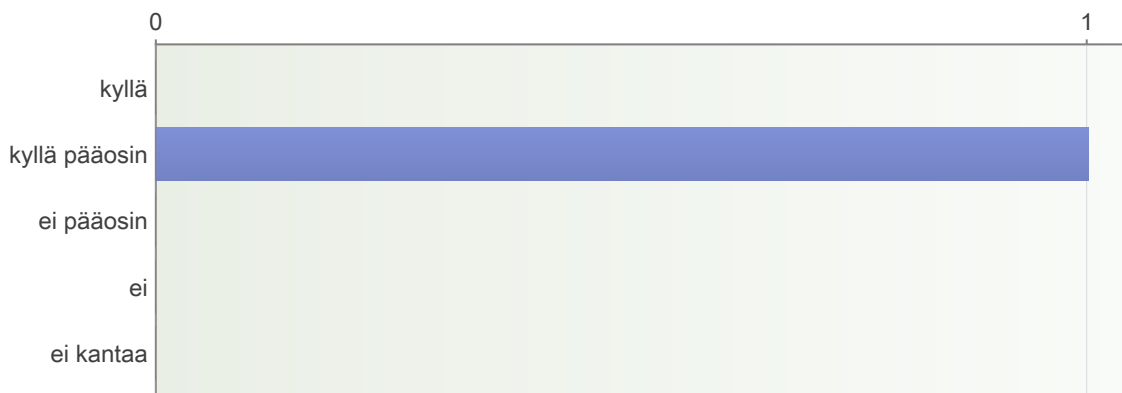
- Menoperusteisen ja tarveperusteisen rahoituksen maakunnallisesta kohtaantumisesta ei ole tietoa. Siirtymäajan tarve saattaa olla suurempi kuin viisi vuotta.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

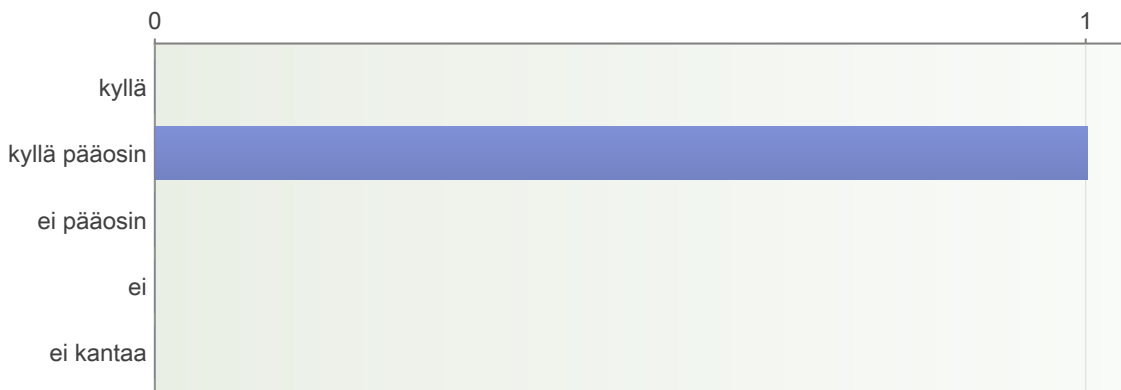

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Tasausjärjestelmän kustannukset ovat edelleenkin joillekin kunnille liian suuria. Todellinen palvelutarve ns. nettomaksajakunnissakin on todennäköisesti suurempi.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

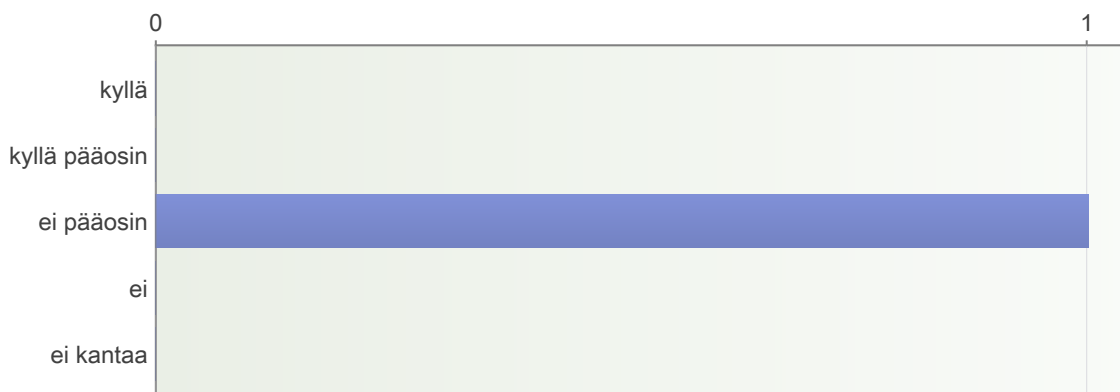
- Työpaikkaomavaraisuudelle tai erityisesti työpaikkaomavaraisuuden kehittymiselle pitäisi antaa myös painoarvoa, koska se on myös selvä mittari kunnan / kaupungin toiminnasta ennakoivan paikallisen elinvoimatyön osalta.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Yhteisöverotuloihin ei pidä puuttua. Kiinteistöverotulot kuuluvat kunnille. Molemmat verotusmuodot toimivat mitä parhaimpina kannustimina kuntien omalle elinkeinotyölle. Yhteisöverotulot ovat teollisuuspaikkakunnille erittäin tärkeä rahoituslähde infran ylläpidossa.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

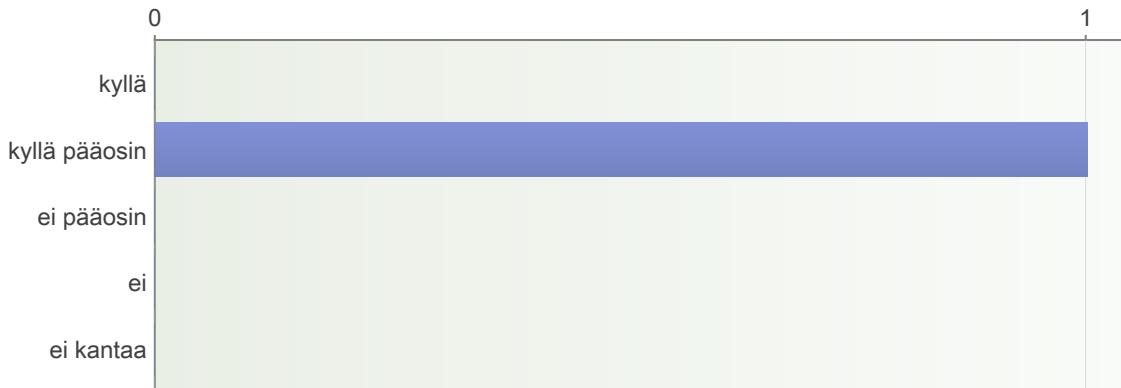

Avoimet vastaukset: kyllä

- Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n valvoessa työ- ja virkasuhdelainsäädäntöä, palvelussuhteen ehtojen säätely pysyy samana, samoin yhteistoiminnan tasapuolisuus pysyy ennallaan.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lainsäädännöllä on turvattava, että maakunnat ovat Kevan jäsenyhteisöjä, jolloin työntekijöiden eläke-etuudet säilyvät. Kuntien maksettavaksi ei saa tulla lisämaksuja, vaan siirtymämaksulla tulee kattaa kustannusten nousu. VARHE-maksujen käsittely ja kustannusten jako tulee selvittää ja kirjata siirtymäsopimuksiin. Eläkemenoperusteiset eläkevakuutusmaksut tulee siirtyä maakunnan vastuulle.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Vanhat eläkevastuut pitäisi siirtyä maakunnalle.

Palvelulaitosten alaisten yhtiöiden on huolehdittava julkisten alojen eläkelain voimaanpanolain 8§:n 2 mom. tasoisen lisäeläkeosuuden säilymisestä henkilöillä, jotka siirtyvät maakuntauudistuksesta johtuvan järjestelyn johdosta palveluyhtiöön kunnan tai kuntayhtymän palveluksesta ja joiden palvelussuhde jatkuu palveluyhtiössä yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Jäsenyhteisöjen maksut

Jäsenyhteisöjen eläkemaksu keskimäärin on saman tasoisen kuin työntekijän eläkelain mukainen keskimääräinen työnantajan eläkevakuutusmaksu.

Tasausmaksu

Tasausmaksu on toistaiseksi tarpeellinen ja että sen jakautumisperuste maakuntien ja kuntien kesken on oikea. Tasausmaksun suuruutta vuosittain esitettäessä ja vahvistettaessa tulee kuitenkin ottaa huomioon ensisijaisena perusteena sen hetkinen todellinen eläkemeno ja että Kevan kaikki jäsenyhteisöt pystyvät toimimaan kilpailukykyisesti markkinoilla.

Tasausmaksun osalta on lisäksi esitetty 19 §:ssä ja perusteluissa, että valtionvarainministeriö vahvistaisi tasausmaksun kokonaismäärän Kevan esityksestä. Vahvistusmenettelyssä VM voisi ainoastaan hyväksyä Kevan esityksen tai pyytää uutta esitystä.

Perusteluissa pitäisi ainakin yksilöidä se, millä perusteilla Keva on päätenyt esittämään tietyn suuruista tasausmaksua.

Varhemaksut

Varhemaksuja koskeva säätely tulee tässä yhteydessä muuttua. Kuntatyönantajien vastuu työkyvyttömyyseläkkeelle siirtävästä palkansaajasta tulisi olla vain kaksi vuotta liikkeen luovutuksesta eli lähtökohtaisesti 31.12.2020 saakka. Tämän jälkeen varhemaksusta vastaa se työnantaja maakuntakonsernissa, jonka palveluksessa palkansaaja on.

Ns. voimaanpanolain 15 § – Lisäeläketurva

Lakisääteinen lisäeläketurva tulee turvata ainoastaan henkilöille, jotka siirtyvät kuntien tai kuntayhtymien palveluksesta liikkeen luovutuksessa suoraan maakuntiin tai palvelulaitoksiin. Lisäksi tämä oikeus voidaan turvata liikkeen luovutuksessa suoraan osakeyhtiömuotoisena perustettaviin palvelukeskuksiin siirtyville henkilöille. Palvelussuhteen yhtäjaksoisuusedellytyksen tulee kuitenkin täyttyä.

Lisäeläketurvaa ei tule ulottaa mahdollisiin myöhempisiin liikkeen luovutuksiin. Näin ollen muihin maakuntien tai palvelulaitosten perustamiin osakeyhtiöihin siirtyvät henkilöt eivät olisi lisäeläketurvan piirissä. Nämä osakeyhtiöt toimivat suorassa kilpailutilanteessa yksityisen sektorin kanssa. Vaikka kustannus ei suoraan kohdistuisikaan osakeyhtiöille, rasittaisi se ainakin kuntia ja maakuntia. Maakunnilla ja myös kunnilla on omaa palvelutuotantoa ja tämän tuotannon tulee kustannuspohjaltaan olla mahdollisimman kilpailukykyinen yksityisen sektorin kanssa. Lisäeläketurvan ulottaminen mahdollisimman laajalle estää kilpailuneutraliteettiperiaatteen toteutumisen.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Jämsän kaupungin alueella uudistus vaikuttaa maakunnan palvelujen tuottamisjärjestelyihin. Kaupunki omistaa 49% yhteisyrityksestä, joka tuottaa hyvin suuren osan sosiaali- ja terveystalvakuista, palvelusopimus on määräaikainen eikä siten irtisanottavissa ilman erityisperusteita.

Uudistuksen saattaa osaltaan myös heikentää hyvien ja toimivien käytäntöjen sekä integroitujen palvelurakenteiden kehittämistä jatkossa. Hyväksi havaittuja, tehokkaita ja toimivia toimintatapoja ei pitäisi muuttaa muutoksen vuoksi.

Sote-palveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuun poistumisella voi olla kaupungin elinvoimaan negatiivinen merkitys, jos sote-alan osaamista ja työpaikkoja keskittyy entistä enemmän vain maakuntakeskuksiin. Tällöin sekä yksittäisten ihmisten (perheiden) ja yritysten sijoittumis- viihtymis- ja turvallisuusasiat voivat pienissä kunnissa ja seutukaupungeissakin heiketä ja seutukaupunkien mahdollisuus vaikuttaa elinvoiman edistämiseen vaikeutua.

Myös kaupunkisuunnittelun, yritysten kehittämistyön ja ennakoidun hyvinvointityön toteuttamiseksi kunnille pitää jättää riittävät toimintamahdollisuudet. Kunta- / maakuntatyönjaon pitää lähteä perustuslain lähtökohdista, että kunnilla on yleinen toimivalta ja maakunnilla vain rajattu. Kuntien pitää yleisen toimivaltansa perusteella voida määrittää, mistä toiminnoista kunta vastaa, kun kunta kehittää oman alueensa elinvoimaa.

Kunnan tehtävät muuttuvat ja painottuvat erityisesti elinvoima-asioihin sekä hyvinvointiin. Kunnan rahoitusasema heikkenee johtuen uudistuksessa tapahtuvista rahoitusmuutoksista.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

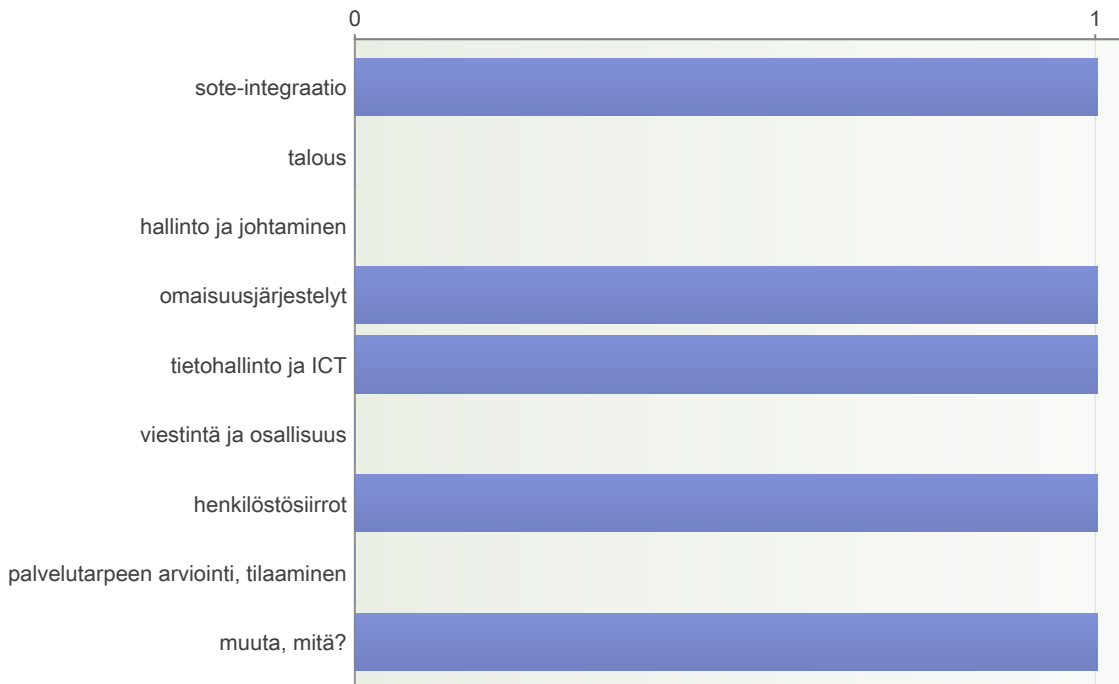
Vastaajien määrä: 1

- Vahva epäily on, että kaikki maakunnat eivät suoriudu tehtävistä. Tieto uudistuksen kokonaiskustannuksista puuttuu. Kansalaisten yhdenvertainen kohtelu vaarantuu harvaanasutuilla alueilla, koska tuottajia on vähän ja markkinat eivät toimi; kustannukset karkaavat ja palvelut heikkenevät.

Uudistuksen jälkeen osa maakunnista on liian pieniä (väestö) suoriutuakseen lakisääteisistä tehtävistä kustannustehokkaasti. Pelkästään väestörakenteesta ja palvelutarpeesta johdettava rahoitus ei tällöin riitä palvelujen tuottamiseen. Toisaalta vahva valtion suora ohjausvalta voi rajoittaa maakunnan omaa päätöksentekoa ja palvelujen omintakeista järjestämistä haittaavasti.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Kunnilla on sote-palveluiden tuottamiseen liittyviä sopimuksia yksityisten yritysten ja yhteisyritysten kanssa. Sitovat sosiaali- ja terveyspalveluita koskevat palvelutuotosopimukset vaativat yhteistä keskustelua ja koordinoitua sijaintikuntien ja maakunnan/maakuntien hallinnon kanssa.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilöstön siirrossa pitää turvata kaikkien kuntien työntekijöiden tasa-arvoinen käsittely: yhteneväiset siirtosopimukset, työsopimukset, palkkaharmonisaation käytännöt ja määräajat.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan pitää turvata riittävät historia- ja nykytiedot sekä vaikutukset hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Maakunnan on tehtävä vaikutusarviointeja toimenpiteistään ja turvattava hyvinvoinnin ja terveydenedistämiseen riittävät resurssit, jotka kohdennetaan käytännön työhön kunnissa.

Valinnanvapauslainsäädännöstä julkaistut virkamiesesitykset antavat ymmärtää, että suoran valinnanvapauden piiriin kuuluvista palveluista säädetään kaksivaiheisesti siten, että vuoden 2019 alusta ns. perustason palvelut ja vuoden 2021 alusta myös laajemmat ja erityispalvelut kuuluisivat suoran valinnan palveluiden piiriin. Kyseessä on suuri muutos, joka edellyttää laajoja arviointeja etenkin rahoituksen ja kannustimien/sanktioiden osalta, maakunnille tulee antaa enemmän kuin kaksi vuotta aikaa lisätä suoraan valinnanvapauteen kuuluvia palveluita.

Julkisen toimivallan käyttöä edellyttävien tehtävien osalta on eri toimijoiden (maakunta, palvelulaitos) toimivallan selkeä määrittely sisällytettävä lakiin. Mikäli yksityisille palveluntuottajille annetaan mahdollisuus julkisen vallan käyttöön, tulee siitä tehdä selkeät toimivalta- ja vastuurajaukset sekä niiden rikkomisesta määrättävät toimenpiteet.

Palvelujen järjestäminen elinkeinopolitiikassa, työllisyydessä ja ympäristöterveydenhuollossa pitää olla mahdollista myös kuntatasolla. Rakennusvalvonta ja kaavoitus sekä perusopetus ja lukiokoulutus ovat olennainen osa kuntien perustehtävää. Toisen asteen koulutusta ei ole järkevää siirtää maakunnan hoidettavaksi.